

Christer Edvardsson
Chef företagsenheten
Telefon 08-508 28 977
christer.edvardsson@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

BILTVÄTT - SKRIVELSE FRÅN KARIN WANNGÅRD (S) ANGÅENDE FÖRBUD MOT BILTVÄTT I OFFENTLIGA MILJÖER

Förslag till beslut

- 1 Avstyrka förslaget om förbud
- 2 Tillstyrka förslaget om informationskampanj

Gunnar Söderholm

Gustaf Landahl

Sammanfattning

Karin Wanngård har i skrivelse till miljö- och hälsoskyddsnämnden hemställt att staden inför ett förbud mot biltvätt i offentliga miljöer och att staden gör en riktad informationskampanj för att tydligt informera om att biltvätt på gatan är skadligt för miljön. Miljöförvaltningen har berett ärendet och föreslår att hemställan om förbud avstyrks medan idén om informationskampanj tillstyrks.

Bakgrund

Karin Wanngård tar i skrivelse (bilaga) till nämnden upp den miljöpåverkan som uppstår genom att bilar tvättas på gatan – via dagvattnet tillförs våra sjöar och vattendrag på detta sätt ca 4 ton tungmetaller och 2000 ton olja. Hon anger vidare att en rad kommuner i Sverige infört förbud mot privat biltvätt och anser därför att Stockholm, som ett led i det miljöförebyggande arbetet, också bör förbjuda biltvätt på offentliga gator och platser. Vidare bör kommunen, som en del av informationsskyldigheten gentemot invånarna, genomföra en riktad informationskampanj om att biltvätt på gatan är skadligt för miljön.

Förvaltningens synpunkter

BILTVÄTTBRANSCHEN

Stockholm Vatten har gjort en beräkning av metalltillförseln till Bromma reningsverk där det anges att tvätt av bilar står för mellan 3 och 15% av den inkommande mängden metaller. Mängden som kommer från automattvättar utgör ca en tredjedel medan tillförseln från buss- och lastbilstvättar, tvätt på verkstäder, i offentliga parkeringsgarage mm tillför resten av föroreningarna.

Underlaget för beräkningen utgörs bl a av Aqua Konsults "Förstudie bilvårdsanläggningar" där man anger att tvätt i automattvätt står för ca 30% av alla biltvättar, övriga anläggningar för 20% medan resterande tvättar görs på gatan/tomtmark vilket innebär att tvättvattnet och dess föroreningar belastar reningsverk eller avleds till recipient.

Stockholm Vatten har uppskattat att 50% av "gatutvättarna" görs i områden med kombinerat ledningsnät vilket betyder att tvättvattnet från gatan kommer till reningsverket.

Om biltvätt sker i anläggningar med reningsutrustning avskiljs stor mängd föroreningar nära källan och därefter finns reningsverket som en ytterligare barriär innan utsläpp till recipient. En slutsats av det sagda är då att av de biltvättsföroreningar som riskerar att nå våra recipienter så står "hem- och gatutvätt" för en betydande del, antingen genom direktutsläpp till sjöar/vattendrag eller som ökad belastning på reningsverken. Åtgärder för att reducera denna påverkan är således befogade.

Större automattvättar, (>5000 personbilar tvättas/år) är anmälningspliktiga enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd och även anläggningar som tvättar mer mellan 2000 och 5000 personbilar/år omfattas av fast årlig tillsynsavgift och därav följande tillsynsaktiviteter. Antalet registrerade anläggningar är 46 respektive åtta och därtill kommer sedan elva anläggningar för tvätt av lastbilar, bussar och tåg. Tillsynen syftar till att verksamheterna genom bra reningsutrustning och god egenkontroll ska säkerställa att belastningen på reningsverken blir så låg som möjligt.

Miljöförvaltningens rekommendation är att bilar ska tvättas på anläggningar som har både oljeavskiljare och kompletterande reningssteg. I andra hand kan tvätt ske på anläggningar som är anslutna till oljeavskiljare medan "hemtvätt" endast bör komma ifråga om bilen står på genomsläppligt underlag som gräs eller grus. På Stockholms hemsida finns följande information när det gäller att skydda vårt vatten:

Tvätta bilen på en bilvårdsanläggning, där tvättvattnet renas, och inte på gatan. Tvättvattnet innehåller föroreningar, t.ex. olja och tungmetaller. Om du har långt att köra kan du tvätta bilen med miljövänligt tvättmedel på gräs eller grus, där vattnet kan tränga ner i marken. Se till att vattnet inte rinner ner i en dagvattenbrunn, eftersom vattnet då kan rinna vidare i en dagvattenledning till närmaste sjö eller vattendrag.

Stadens Mälarstränder öster om Essingeöarna omfattas av Östra Mälarens vattenskyddsområde som beslutats av länsstyrelsen den 25 november 2008. Av §10 i dessa föreskrifter framgår att hantering av t ex bilvårdskemikalier inte är tillåten i området om hanteringen innebär risk för förorening av vattenområdet.

MÖJLIGHET ATT FÖRBJUDA TVÄTT PÅ OFFENTLIG PLATS

Vid förvaltningens beredning av ärendet har det framkommit att stiftelsen Håll Sverige Rent (HSR) genomfört en förfrågan till Sveriges kommuner om hur denna fråga hanteras. På HSR:s hemsida anges också att ett antal kommuner, däribland Sundbyberg och Sollentuna, inte tillåter biltvätt på gatan. Vid en sökning på dessa och andra angivna kommuners hemsidor hittas dock ingen uppgift om faktiska förbud mot biltvätt på gatan.

Texter av uppmanande karaktär förekommer och här hänvisar man ibland till miljöbalkens 2 kapitel (de allmänna aktsamhetsreglerna) och 14 kapitlet om kemikalier. I sammanhanget förekommer hänvisningar till kravet på avloppsrening och substitutions- (utbytes)principen.

Miljöförvaltningen konstaterar att det saknas rättslig befogenhet för kommuner att föreskriva generella förbud mot biltvätt. Kommunens möjlighet till generella föreskrifter för att hindra olägenheter för människors hälsa finns reglerad i 39 och 40 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. I paragraferna anges sammanlagt 13 punkter där kommunen får meddela föreskrifter och ingen av dessa är tillämplig för att förbjuda biltvätt. (Även där föreskriftsrätt finns anger 9:13 MB att dessa inte får medföra onödigt tvång för allmänheten eller obefogad inskränkning i den enskildes frihet). I sammanhanget kan också noteras att miljöbalkens substitutionsprincip, 2:4 MB, inte är tillämplig på privatpersoner – om en produkt får säljas får den också användas.

Sammanfattningsvis noterar förvaltningen att miljöbalken saknar bestämmelser som ger kommunen rätt att utfärda föreskrifter på detta område. Miljöbalken är, förenklat uttryckt, uppbyggd så att en tillsynsmyndighet får ingripa i ett enskilt fall om tvättning, pga. avloppsförhållandena skapar en risk för förorening.

Miljöförvaltningen utesluter inte att miljökvalitetsnormerna i EU:s vattendirektiv kan komma att leda till en kommunal föreskriftsrätt på området eller en motsvarande reglering som skett när det gäller luftkvalitetsnormerna och dubbdäcksförbud.

Sakligt sett finns, som angivits ovan, mycket goda skäl att inte tvätta bilen på gatan utan istället vända sig till tvättanläggningar med rening. Ökad information om detta kan vara lämpligt – möjligen i samarbete med Stockholm Vatten – men förvaltningen har f n inga medel för en sådan kampanj.

Miljöförvaltningen avstyrker förslaget till tvättförbud men tillstyrker att en informationskampanj om biltvätt genomförs.

Slut

Bilagor

Bilaga 1 Skrivelse angående förbud mot biltvätt i offentliga miljöer